mængde, såfremt producenten, uanset om han har været tilsluttet den ene eller den anden opkøber, har haft en større produktion end den individuelle referencemængde, som han har fået tildelt for det løbende produktionsår. Denne fordelingsmåde gør det muligt at forene princippet om frit valg af kontrahent, der er et led i retten til fri erhvervsudøvelse, hvilken ret fællesskabsretten skal sikre som en af dens almindelige grundsætninger, med udligningsreglen, hvorefter der under formel B kun kan finde udligning sted mellem producenter, der er knyttet til samme opkøber.

RETSMØDERAPPORT
i sag C-307/91 *

I — Faktiske omstændigheder og retsforhandlinger

1. *Gældende EF-regler*

a) Ved Rådets forordning (EØF) nr. 856/84 af 31. marts 1984 om ændring af forordning (EØF) nr. 804/68 om den fælles markedsordning for mælk og mejeriprodukter (EFT L 90 s. 10) blev der for en periode på fem år indført en »tillægsafgift«, som opkræves på grundlag af de leverede mængder mælk, der overstiger den fastsatte referencemængde. Tillægsafgiftsordningen er gennemført efter en af følgende formler:

— efter formel A (producentordningen) skal mælkeproducenterne erlægge afgiften for de til en opkøber leverede mængder, som overstiger en referencemængde, der nærmere skal fastsættes

— efter formel B (opkøberordningen) skal opkøberne af mælk erlægge afgiften for de af producenter leverede mængder, som overstiger en referencemængde, som nærmere skal fastsættes.

b) De almindelige regler for anvendelsen af tillægsafgiften er fastsat i Rådets forordning (EØF) nr. 857/84 af 31. marts 1984 om almindelige regler for anvendelsen af den i artikel 5c i forordning (EØF) nr. 804/68 omhandlede afgift på mælk og mejeriprodukter (EFT L 90, s. 13).

Artikel 2, stk. 1, i forordning nr. 857/84 definerer den i basisforordningen, forordning nr. 856/84, omhandlede referencemængde, dvs. den mængde, som der ikke skal svares tillægsafgift af. Referencemængden er i princippet lig med den mængde mælk eller mælkeækvivalent, som producenten har leveret i kalenderåret 1981 (formel A), eller den mængde mælk eller mælkeækvivalent, som

* Processprog: fransk.

en opkøber har indkøbt i kalenderåret 1981 (formel B), forhøjet med 1%. Ifølge artikel 2, stk. 2, kan medlemsstaterne dog bestemme, at referencemængden på deres område skal være lig med den mængde mælk eller mælkeækvivalent, som er leveret eller opkøbt i kalenderåret 1982 eller kalenderåret 1983, justeret med en procentsats på en sådan måde, at garantimængden ikke overskrides. Desuden kan medlemsstaterne i medfør af artikel 3, 3a, 4, og 4a i den nævnte forordning, således som denne senere er ændret, ved fastsættelsen af referencemængderne tage hensyn til en række særlige forhold eller tildele særlige referencemængder eller supplerende referencemængder.

Artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 857/84 bestemmer:

»Ved anvendelse af formel B kan, når en opkøber helt eller delvis træder i stedet for en anden eller flere andre opkøbere, den ham tilkommende årlige referencemængde fastsættes:

— for resten af den løbende periode på tolv måneder, ved helt eller delvis at tage hensyn til referencemængderne i forhold til det resterende tidsrum

— for den følgende periode på tolv måneder, ved helt eller delvis at lægge de referencemængder til grund, som tilkom de opkøbere, han træder i stedet for.

...«

c) Gennemførelsesbestemmelserne til den beskrevne ordning er fastsat ved Kommissionens forordning (EØF) nr. 1371/84 af 16. maj 1984 om gennemførelsesbestemmelserne for den tillægsafgift, der er omhandlet i artikel 5c i forordning (EØF) nr. 804/68 (EFT L 132 s. 11). Artikel 6 i denne forordning bestemmer:

»1. I forbindelse med formel B reguleres opkøbernes referencemængde bl. a. for at tage hensyn til følgende:

...

d) de i artikel 7, stk. 2, i forordning (EØF) nr. 857/84 omhandlede tilfælde, hvor en opkøber helt eller delvis træder i stedet for en anden eller flere andre opkøbere, herunder det tilfælde, hvor producenterne skifter fra én opkøber til en anden.«

2. *De luxembourgske retsforskrifter til gennemførelse af fællesskabsordningen*

Tillægsafgiftsordningen for mælk er gennemført i Storhertugdømmet Luxembourg ved følgende retsforskrifter:

— règlement grand-ducal af 7. juli 1987 om anvendelse af tillægsafgiftsordningen for mælk i Storhertugdømmet Luxembourg, som ændret ved règlement grand-ducal af 23. december 1987

— lov af 27. august 1987, hvorefter bestemmelserne i règlement grand-ducal af 7. juli 1987 er gennemført for mejeriproduktionsårene forud for produktionsåret 1987/88

— règlement grand-ducal af 2. oktober 1987 om visse supplerende gennemførelsesbestemmelser.

Ved règlement grand-ducal af 7. juli 1987 blev der truffet bestemmelse om anvendelse af formel B (opkøberordningen).

3. *Tvisten i hovedsagen*

Hovedsagen drejer sig om beregningen af den tillægsafgift vedrørende en periode på 12 måneder, som mejeriet har væltet over på en mælkeproducent, der har forladt sin første opkøber inden for denne periode for at blive tilsluttet en anden.

Victor Hendel, der driver landbrug i Storhertugdømmet Luxembourg, leverede indtil 31. december 1985 mælk fra sin bedrift til Association agricole Luxlait, som han dengang var medlem af. Pr. 1. januar 1986 forlod han Luxlait og blev tilsluttet mejeriet Procola, som han siden har leveret til.

Luxlait har den 30. januar 1990 anlagt sag mod Victor Hendel ved Tribunal de paix de Luxembourg, med påstand om betaling af 17 977 LFR i tillægsafgift for i perioden 1. april — 31. december 1985 at have overskredet sin leverancekvote.

Victor Hendel har gjort indsigelse mod den tillægsafgift, som Luxlait har krævet. Han mener, at kvoteoverskridelsen i forhold til Luxlait i løbet af de første ni måneder af produktionsåret 1985/86 skal udlignes med hans mindre leverance i forhold til Procola i resten af produktionsåret, dvs. fra den 1. januar til den 31. marts 1986.

Da Tribunal de paix de Luxembourg fandt, at dens afgørelse afhang af, hvorledes de pågældende EF-regler skulle fortolkes, udsatte den sagen og forelagde Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Skal EF-rettens regler vedrørende mælkekvoter, nærmere bestemt artikel 7, stk. 2, i forordning (EØF) nr. 857/84, forstås således, at producenten, såfremt han under en ordning med formel B skifter opkøber i løbet af mejeriproduktionsåret, råder over to selvstændige kvoter, som han er pligtig at overholde, og derfor også skal betale bøde to gange, eller kan han udligne en overskridelse af leverancen til den ene opkøber med en i forhold til kvoten tilsvarende mindre leverance til den anden opkøber, således at han kun skal betale bøde ved en overskridelse af hans samlede kvote, uanset hvorledes han har fordelt kvoten mellem de to opkøbere?«

4. *Retsforhandlinger for Domstolen*

Forelæggelsesdommen blev registreret på Domstolens Justitskontor den 29. november 1991.

I medfør af artikel 20 i protokollen vedrørende statutten for EØF-Domstolen er der indgivet skriftlige indlæg af sagsøgte i hovedsagen, Victor Hendel, ved advokat Fernand Entringer, Luxembourg, og af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved de

juridiske konsulenter Dierk Booss og Gérard Rozet, som befuldmægtigede.

Ved kendelse af 21. oktober 1992 har Domstolen i medfør af procesreglementets artikel 95 besluttet at henvise sagen til Tredje Afdeling uden forudgående bevisførelse.

II — Skriftlige indlæg

1. *Victor Hendel* er af den opfattelse, at spørgsmålet nærmere er, hvilken indflydelse det har på en producents kvote, at han skifter opkøber i løbet af mejeriproduktionsåret.

Victor Hendel har anført, at artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 857/84 skal finde anvendelse, når en producent i løbet af et produktionsår har leveret sin produktion til forskellige opkøbere. Den nævnte bestemmelse fastslår, at den pågældende producents basiskvote for referenceåret skal fordeles mellem de to mejerier.

Efter Victor Hendel's opfattelse bliver den omhandlede bestemmelse i praksis anvendt på en sådan måde, at en producent, der skifter opkøber i løbet af produktionsåret, stilles som om, han skal respektere to kvoter, dvs. én for hver periode i forhold til hver opkøber. Victor Hendel finder, at denne praksis er forkert, eftersom en producent, der skifter mejeri, ikke af den grund øger sin mælkeproduktion og således ikke overskrider den kvote, han har fået tildelt for det givne produktionsår. Derfor vil en bøde som følge af, at udligning er nægtet, ikke være berettiget.

På den anden side vil det efter V. Hendel's opfattelse hindre en producents ret til frit at vælge opkøber og være en overtrædelse af EF-rettens almindelige grundsætninger (jf. herved dom af 10.7.1991, forenede sager C-90/90 og C-91/90, Neu, Sml. I, s. 3617, præmis 13 og 14), såfremt det forbydes at foretage udligning mellem de to leverancer.

Sammenfattende har Hendel foreslået, at det præjudicielle spørgsmål besvares således, at det i tilfælde, hvor der skiftes opkøber, er tilladt at udligne en overproduktion med en mindre produktion.

2. *Kommissionen* har gjort gældende, at der, når en producent skifter opkøber under formel B, ikke må kunne rejses tvivl om ordningens almindelige opbygning (hvorefter afgiften på den ene side skal betales af opkøberen og producenten på den anden side — indenfor de pågældende 12 måneder — kan drage fordel af individuelle referencemængder, der ikke er udnyttet af andre producenter, som er tilsluttet den samme opkøber), således at producenten kommer til at hæfte for afgiften, og at afgiften kun skal betales af producenten for de mælkemængder, som han har leveret til en opkøber, og som i løbet af de pågældende 12 måneder overstiger den referencemængde, som han har fået tildelt.

Efter Kommissionens opfattelse er spørgsmålet imidlertid, hvorledes hver enkelt af de opkøbere, som en producent successivt har været tilknyttet, skal fastsætte den pågældende producents individuelle kvote for de 12 måneder, hvor producenten har skiftet opkøber, til brug ved beregningen af den afgift, der eventuelt påhviler producenten. Hertil har Kommissionen på den ene side anført, at mælkeproduktionen over en

periode på 12 måneder ikke er lineær og på den anden side, at de betydelige variationer, som den udviser — ikke alene tidsmæssigt og i forhold til producenterne, men også med hensyn til mælkeproduktionens volumen og fedtindhold — skyldes adskillige faktorer (kvægbestandens race, alder og sundhedstilstand, foder, driftsform osv. ...).

Kommissionen slutter heraf, at det synes at være væsentligt for at skabe rimelige betingelser til gennemførelse af princippet om frit valg af kontrahent, at referencemængden for den producent, som skifter opkøber i løbet af mejeriproduktionsårets 12 måneder, bliver fordelt mellem de opkøbere, hvortil han successivt er tilknyttet, under størst mulig hensyntagen til den konkrete profil for de stedfundne leverancer. Med henblik herpå kunne det overvejes at benytte profilen af producentens leverancer for perioden umiddelbart forud for de 12 måneder, i løbet af hvilke producenten har skiftet opkøber.

Denne fremgangsmåde vil dog efter Kommissionens opfattelse kunne kritiseres for ikke at være tilstrækkeligt repræsentativ, fordi den bygger på et enkelt år, hvor adskillige begivenheder kan have påvirket leveringstakten. Imidlertid kunne en sådan kritik formentlig imødegås ved, at man anvendte en gennemsnitlig profil, der bygger på leverancerne i de tre foregående perioder.

Såfremt producentens referencemængde fordeles mellem de opkøbere, som han successivt er tilsluttet, i forhold til, hvor længe han i løbet af den pågældende periode har været tilsluttet hver enkelt, og det således beregnede forhold anvendes på den gennemsnitlige profil for producentens faktiske leverancer i løbet af de tre foregående produktionsår, skulle det være muligt på rimelig måde at sikre princippet om producentens frie valg af kontrahent for det tilfælde, at han tilslutter sig en ny opkøber i løbet af mejeriproduktionsårets 12 måneder.

Sammenfattende har Kommissionen foreslået, at det præjudicielle spørgsmål besvares således:

»Ved anvendelse af formel B under den nævnte ordning om 'mælkekvoter', indført ved artikel 5c i forordning (EØF) nr. 857/68, skal den producent, som skifter opkøber i løbet af en periode på 12 måneder, være forpligtet til at betale de opkøbere, som han successivt har været tilsluttet, den afgift, som han i forhold til hver enkelt er ansvarlig for, når betingelserne herfor er opfyldt, uden at der skal foretages en udligning mellem leverancerne til hver enkelt i løbet af denne periode. Med henblik herpå fordeles referencemængden mellem de opkøbere, som producenten successivt har været tilsluttet, i forhold til, hvor længe han har været tilsluttet hver enkelt i den pågældende periode, og det således beregnede forhold anvendes på den gennemsnitlige profil for producentens faktiske leverancer i løbet af de tre foregående perioder.«

M. Zuleeg
Refererende dommer